

25/5 21.11.51

zwykły groszorb z czasów sanacyjnych, który do uspołecznionej kliniki przemyca swoich prywatnych pacjentów, ale i przestępca faszystowski, nie cofający się przed żadną zbrodnią. Okazuje się, że w czasie okupacji dr. Grodecki zamierzał wydać gestapowcom Żyda adwokata Meiselsa, a udaremnił ten nieczyny zamiar robotnik Jesionek, który właśnie w czasie rozgrywania się akcji w sztuce Lutowskiego trafia jako pacjent do kliniki profesora Mokrzyckiego. Dr. Grodecki zorientowawszy się, że robotnik Jesionek wie o jego zbrodniczym czynie z czasu okupacji, usiłuje pozbawić życia robotnika. Jesionek wychodzi jednak cało z tych opresji. Wszystkie zbrodnie dra Grodeckiego wychodzą na jaw i profesor Mokrzycki, który dotąd wierzył niezachwianie w etykę inteligencji, przekonywuje się, że właśnie inteligent chciał wydać adwokata Meiselsa w ręce gestapo, a nieczyny robotnik, niezwiązany zresztą niczym z Meiselsem, uratował mu życie.

Z tej próby sił dwu światów wychodzi zwycięsko świat postępu i profesor Mokrzycki zrywa raz na zawsze z propagowanym przez siebie izolacjonizmem lekarzy i apolitycznością zawodu lekarskiego, innym człowiekiem staje się również dr. Poręba i wreszcie robotnik Klejonka wyrasta z bumelanta na przykładowego pracownika.

PAŃSTWOWY TEATR DOLNO-ŚLĄSKI
w Jeleniej Górze

Kierownictwo art.: ZUZANNA ŁOZIŃSKA

ARCHIWUM

Państwowy Teatr Dolnośląski
PRÓBA SIŁ -kiego

Sztuka w 3-ach aktach JERZEGO LUTOWSKIEGO

Nr.: 90
102

W Y K O N A W C Y:

Stefan Czarnota, młodszy lekarz . JAN MĄCZKA
 Profesor Wiktor Mokrzycki,
 dyrektor kliniki WITOLD THIELMANN
 Olimpia, jego żona { ORZECKA IRENA
 { MISIEWICZ-STANISŁAWA
 { GRZYWACZ ALFREDA
 Maria ich córka { PIASECKA MARTA
 { JERZY SOBIERAJ
 Zdzisław Grodecki, asystent kliniki
 Aniela Kruczkiewicz, asystentka
 kliniki ALICJA SOBIERAJOWA
 Jerzy Poręba, asystent kliniki TADEUSZ SZANIECKI
 Seweryn Nowak, asystent kliniki JAN PIĄTKOWSKI
 Siostra Jadwiga, pielęgniarka JADWIGA JARWICZ
 Konwacki, chirurg, sekretarz pod-
 stawowej organizacji partyjnej
 szpitala JERZY HORECKI
 Kaliski, właściciel przedsiębiorstwa
 Tolo, jego syn WITOLD MICHELSKI
 Henryk Meisels, adwokat STEFAN LATUSZKIEWICZ
 Piotr Sielawa, inżynier MARIAN BOGUSŁAWSKI
 Stanisław Posiadłowski
 Konstanty Jesionek, racjonaliza-
 tor — majster giserski JÓZEF TAMSKI
 Michał Klejonka, młody robotnik TADEUSZ JARCZYŃSKI

w rolach epizodycznych:

DROZDOWSKI WŁODZIMIERZ. MICZEK WŁADYSŁAW.
 RADWAN OLGIERD.

Rzecz dzieje się wiosną roku 1950 w jednym z polskich
 miast uniwersyteckich.

Kierownik literacki: EDWARD KOZIKOWSKI

Reżyseria: HENRYK LOTAR Dekoracje: TADEUSZ RAJKOWSKI

* * *

Autorem „Próby sił”, sztuki rozgrywającej się w środowisku
 lekarskim, jest dr. Jerzy Lutowski, lekarz z zawodu. Stąd pochodzi
 doskonała znajomość tego środowiska, stąd realistyczne ujęcie świata
 medycznego i jego niezwykle umiejętne analizy. „Próba sił” jest
 ponad to sztuką typu dokumentarnego, gdyż daje wycinek z dzisiejszej
 rzeczywistości polskiej, pokazując w jaki sposób zachodzące prze-
 miany społeczne dokonują przeobrażeń i w środowisku lekarskim.
 Walka klasowa rozgrywa się wszędzie, na każdym odcinku i swym
 zasięgiem obejmuje również i klinikę uniwersytecką.

Dyrektorem szpitala w sztuce Jerzego Lutowskiego jest sława
 lekarska, profesor Mokrzycki, którego cały światopogląd streszcza się
 w następującym zdaniu: „Na klinice nie ma złych, ani dobrych,
 nie ma ludzi takich czy innych przekonanych — są tylko lekarze!” Jest
 to typowe ustosunkowanie się inteligencji okresu burżuazyjnego do
 nowych prądów, zapowiadających gruntowne przemiany społeczne.
 Życie przeczy temu na każdym kroku, gdyż praktykujący lekarz nie
 może trwać w jakimś odosobnieniu, zamykając się w swej wieży
 z kości słoniowej, jak to czyni np. profesor Sonnenbruch w „Niem-
 cach” Leona Kruczkowskiego. Autor pokazuje też do czego prowadzi
 liberalizm profesora Mokrzyckiego, ile szkody przynosi jego pobła-
 żliwość i brak odpowiedzialności społecznej. Całe szczęście, że pro-
 fesor jest uczciwym człowiekiem i że w końcu uświadamia sobie
 własne błędy, zrywa z dotychczasowym swoim poglądem i staje się
 innym człowiekiem.

Wśród wielu postaci występujących w sztuce, postacią niewątpli-
 wie pozytywną jest młody lekarz Czarnota o postępowych przeko-
 naniach, wprowadzający do lecznictwa nową metodę radziecką,
 leczenie przy pomocy snu. Przeciwnikiem Czarnoty jest dr. Grodecki,
 który z miejsca ustosunkowuje się negatywnie do tej metody, po-
 prostu nie uznaje jej, ponieważ powstała w Związku Radzieckim.
 Dzięki zbiegowi okoliczności wychodzi na jaw, że ów dr. Grodecki
 to nie tylko przeciwnik nowych metod lecznictwa, to nie tylko